

انتشار ۳ نمایشنامه در آستانه نمایشگاه کتاب

در آستانه برگزاری نمایشگاه کتاب، سه کتاب نمایش نامه با عنوان‌های «رازی بین من و تو»، «در تنم زمستان شد» و «روایت نه چندان پیچیده از یک عشق به طعم شمشیر» در انتشارات سوره مهر منتشر وراهی بازار کتاب شد. «رازی بین من و تو» به قلم محمدرضا امیرخانی تصویری از زندگی علی، جانیاز اعصاب و روان است. علی هنرمند پتینه‌کاری است که در جبهه‌های جنگ دچار موج انفجار

شدیدی شده و همچنان با این توهم که هم‌رزمش را کشته، دچار عذاب وجدان است. در ادامه دکتر بخشی برای رهایی اواز این توهم دست به کار می‌شود. «در تنم زمستان شد» اثری از مصطفی سیفی، برشی از زندگی رونیا، دختر کرد ایزدی است که چند سال اسیر داعش بوده و اکنون پس از فرار از دست داعش به آلمان گریخته اما یک روز مرد داعشی که سال‌ها رونیا را اسیر کرده، وارد خانه او می‌شود.

گفت‌وگوی «جام جم» با ساسان شکوریان، کارگردان نمایش شاماران

یک افسانه باستانی در قالب روحوضی

رضا آفشاره گروه فرهنگ و هنر

تماشاخانه سنگلج پذیرای نمایش «شاماران» به کارگردانی ساسان شکوریان شد. متن این نمایش سنتی را علیرضا داوری، نویسنده مینابی نوشته که شکوریان آن را در بهبهان تمرین و اجرا کرده و حالا این نمایش پس از کامیابی در جشنواره تئاتر آیینی است. نمایشی که متکی به قالب روحوضی است اما در پایان به رسم عروسی‌های بهبهان پایان می‌گیرد. اورانوس شرافت، حسین بنانی، جهانداش زراعت، مصطفی خدانی، آریا عطایی‌قهفرخی، حسین طیبی، امیرحسین شکوریان، مهدی مومن، مریم پراش، آوا شکوریان، فاطمه هاشمی و یلدا خاضی در نمایش سیاه‌بازی «شاماران» بازی می‌کنند و عیانت خادم بشیری، مهدی محتشم، حسین عباد...زاده و عارف بهبهانی، گروه موسیقی و نوازندگان این نمایش را تشکیل می‌دهند. با شکوریان درباره چند و چون اجرای شاماران گفت‌وگو کرده‌ایم.

۱. این روزها وضعیت تئاتر در بهبهان و خوزستان چگونه است؟

وضعیت تئاتر در خوزستان و بهبهان نیز همسو با تئاتر کشور است و تلاش هنرمندان تئاتر خوزستان برای تولیدات فاخر ستودنی است. در حال حاضر دو اثر نمایشی از بهبهان و بندر ماهشهر روی صحنه بوده و جای بسی خوشحالی است که چراغ تئاتر در خوزستان باتولیدات نمایشی و برگزاری منظم رویدادها و جشنواره‌های نمایشی، همواره روشن است و بر تارک تئاتر کشور می‌درخشد. در بهبهان نیز این رویه و اجرای مداوم آثار نمایشی در طول سال ادامه دارد و امیدوارم سطح کیفی آثار نمایشی نیز در بهبهان به سطح کمی آن برسد و شاهد اجرای آثار نمایشی باکیفیت‌تری در بهبهان باشیم.

۲. با چه انگیزه و برنامه‌ای نمایشی شاماران را در تالار سنگلج اجرای کنید؟

پس از اجرای پروژه نمایشی شاماران در بیست و یکمین جشنواره بین‌المللی نمایش‌های آیینی و سنتی و اجرای عمومی در بهبهان در سال گذشته با هدف معرفی و عرضه این اثر نمایشی و معرفی ظرفیت‌های نمایشی شهرستان بهبهان، تصمیم گرفتیم برای مخاطبان پایتخت نیز نمایش شاماران را در تماشاخانه سنگلج که دارای هویت نمایش ملی و ایرانی است، روی صحنه ببریم.

۳. چگونه شد که سیاه‌بازی را به عنوان یک قالب اجرایی ایرانی گزینش کردید؟

باتوجه به داستان افسانه شاماران و پیوند آن با تمدن کهن عیلامی و دوران پادشاهی ارجان در بهبهان کنونی و قابلیت‌ها و ظرفیت‌های بالای نمایش ایرانی، مؤلفه‌ها و ویژگی‌های سیاه‌بازی، همخوانی آن با روند قصه و تنوع صحنه‌ها به همراه علیرضا داوری نویسنده نمایشنامه تصمیم گرفتیم این شیوه را برای اجرای نمایش شاماران به کار گیریم.

۴. فرایت افسانه و تخت حوضی چقدر است که چنین داستانی را در یک فرم اجرایی قرار داده‌اید؟

بدون شک حضور افسانه‌ها در نمایش‌های تخت‌حوضی سابقه‌ای طولانی و به قدمت تخت‌حوضی دارد که از نمونه‌های مختلف آن می‌توان به افسانه حاجی فیروز و... اشاره کرد. به همین دلیل افسانه شاماران این قابلیت را داشت تا در قالب تخت‌حوضی برای مخاطب به نمایش درآید و وقتی افسانه شاماران با تمدن کهن عیلامی و دوران پادشاهی کیدین هوتران عیلامی پیوند خورد، ضرورت اجرای آن در قالب تخت‌حوضی و سیاه‌بازی بیش از پیش احساس شد و تصمیم گرفتیم از فرم اجرایی تخت‌حوضی استفاده کنیم.

روی صحنه

نور ایرانگردی «چه کسی جوجه تیغی را کشت»

نمایش «چه کسی جوجه تیغی را کشت» به کارگردان بهرام افشاری در سالن اصلی پردیس مهستان، شهر اصفهان روی صحنه می‌رود. این نمایش به تهیه‌کنندگی محمد قدس، اثری است که از ۱۵ فروردین در تهران روی صحنه

رفته است.

این اثر نمایشی که بهرام افشاری و تینو صالحی در آن به ایفای نقش می‌پردازند، از ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ در سالن اصلی پردیس مهستان، شهر اصفهان روی صحنه می‌رود، چه کسی جوجه تیغی را کشت تاکنون در تهران ۱۵۰ اجرا روی صحنه رفته است و در تور خارجی به دبئی، آلمان، استرالیا و... سفر کرده است.

در خلاصه داستان این نمایش آمده است: «پایان همه چیز خوب است. اگر پایان چیزی بد شد؛ نگران نباش! این پایانش نیست...» علاقه‌مندان برای تهیه بلیت این اثر نمایشی می‌توانند از طریق سایت اصفهان تیکت www.esfahanticket.com یا با شماره تماس‌های ۰۲۸۶۰۸۸۵۵۸، ۰۲۸۶۰۴۴۴۹۱۰ اقدام کنند.

«چند هیج» وقایع جنگ در پنج گویش

نمایشنامه «چند هیج» به نویسندگی مریم یاسین‌زاده و کارگردانی رومینا مهدوی که نگاهی متفاوت به جنگ دارد و روایتی از سرانجام وقایع جنگ با پنج گویش مختلف است، در پردیس تئاتر شهرزاد نمایشنامه خوانی می‌شود.

رومینا مهدوی، کارگردان این نمایشنامه خوانی در این باره توضیح داد: در این وضعیت که دل نگرانی‌های زیادی برای جنگ وجود دارد، خواستم با اجرا خوانی این نمایشنامه از همه جواب‌ تاثیرات جنگ در زندگی مردم آگاه شوم. به امید روزی که صلح در تمام جهان برقرار باشد.

این اجرا خوانی به صورت محدود و در روزهای ۱۳ و ۱۴ اردیبهشت برگزار می‌شود. تاراقبادی، پویارچی، حسین ملکی، سروش فاضلی، غزل کوچک بیگ و مهیار کشاورز نقش‌خوان‌های این اجرا هستند.

دیگر عوامل این نمایشنامه خوانی عبارتند از دستیار کارگردان: مهسا کرم‌وندی، روابط عمومی: هما اعرابی، آهنگساز: ارشیا مستوفی، پوستر و تبلیغات: سهیل فلاح و عکاس: پرزیا خوشرو.

«روایت نه چندان پیچیده از یک عشق به طعم شمشیر» نمایش نامه دیگری است که به قلم محمدرضا آریان‌فر به چاپ رسیده است. آریان‌فر در این کتاب، چهار نمایشنامه شامل «روایت نه چندان پیچیده از یک عشق به طعم شمشیر»، «آن‌گاه که خدا از دهان سنگ ترانه می‌خواند»، «کسی در خواب‌هایم قدم می‌زند» و «سراغ خواب‌هایم را از باد بگیر» را به نگارش درآورده است.

برش

آسیب‌های ساخت وساز به تماشاخانه سنگلج

تماشاخانه سنگلج با توجه به قدمت چندین دهه‌ای در نمایش‌های سنتی، دارای هویت ملی و ایرانی است، جایگاه بسیار مهمی در ساختار تئاتر ایران دارد و حتما باید به بهترین شکل ممکن حفظ شده و توسعه یابد اما متاسفانه ساختمان مجاور این تماشاخانه با مجوز شهرداری در حال تخریب و گودبرداری است که این مسأله برای گروه ما که در این مقطع در سنگلج روی صحنه است، بسیار اهمیت داشت و روزانه با مدیریت و کارکنان سنگلج فضا را رصد نموده و مهمانان ویژه نمایش شاماران را ترغیب به انجام مصاحبه‌ی کم‌دیم تا مخاطرات این گودبرداری به شهر وندان و مدیران شهری گوش‌زد شود. امیدواریم گوش شنوایی وجود داشته باشد و این تماشاخانه برای هنر نمایش ایران و علاقه‌مندان به تئاتر حفظ شود.

موفقیت برای معرفی عشق در این دوران است؟

زبان هنر برای بیان احساسات والای انسانی بهترین قالب است. در این نمایش نیز سیاه با عاشق شدن بر شاماران و گره‌گشایی در داستان در پایان به عشق می‌رسد. البته هدف ما معرفی آیین‌های سنتی بهبهان هم بوده است. مادر این اثر سیاه مرسوم نمایش‌های ایرانی را نشان می‌دهیم ولی کم‌کم او را به یک سیاه بومی بهبهانی تبدیل می‌کنیم. هدف‌مان این بود که موسیقی‌ها، ملودی‌ها و آیین‌ها و سنن بهبهانی هم به سیاه کمک کند تا به نقطه اوج قصه برسد و با یک پایان خوش که عروسی بهبهانی است، نمایش به پایان رسد.

۱. یکی از ویژگی‌های نمایش لباس‌های آن است، از کجا به این البسه رسیدید؟

در طراحی لباس از تصاویر حکاکی شده در جام زندگی که مربوط به دوره تمدن عیلامی در ارجان است، استفاده کردیم. همچنین برای شاماران نیز از کاسوروی و رنگ‌بندی طلایی و سبزو سفید و... استفاده شد.

۲. شما از صحنه خالی برای نمایش استفاده کردید. این کار

نگاه منتقد

نقدی بر نمایش «شاماران»

حرکت به سوی تئاتر ملی

داشتن یک افسانه کهن عیلامی که این روزها در میان کردها خردیدار بسیار دارد و همچنین بهره‌مندی از کالبد نمایش روحوضی و در نهایت ورود آیین‌ها و رسم‌های بهبهانی در ساختار اجرا، می‌تواند نمایش «شاماران» را برای مان خواستنی‌تر کند، زیرا هویت و اصالت در لحظه لحظه آن موج می‌زند، مگر این‌که نسبت به این ویژگی‌هایی تفاوت باشیم و دل‌مان برای این چیزها تنبد.

علیرضا داوری بخشی از ویژگی‌های تئاتر ملی را در نمایشنامه‌اش رعایت کرده و بخشی دیگر از دل اجرای ساسان شکوریان می‌تراود. به هر حال نمایش یک افسانه کهن به نام «شاه ماران» را با تلفظ شاماران بازخوانی کرده و در همین گام اول می‌دانیم که افسانه‌های یک کهن سرچشمه ناب برای ایجاد حال‌وهوای قابل درک‌تر برای مردمان یک سرزمین است و چه‌بسا حس و حال حاکم بر متن که به نوعی می‌تواند بیانگر رئالیسم جادویی باشد امکانات متن و اجرا را تا القای یک فضای امروزی‌تر بیش آورد که شوبه‌خانه از آن غفلت شده است. همچنین برداختن این متن در کالبد روحوضی امکان بیان انتقادی از مسائل روز اجتماع را فراهم می‌کند که از این مهم نیز غفلت شده اما متن در تدارک بوده که این افسانه جادویی در قالب روحوضی شیرین‌تر و لطیف‌تر، یک وضعیت عاشقانه را روایت کند. در این مورد کامیابی نصب نمایش شاماران با توجه به این موضوع و در چنین

داشته‌ای سرچمد می‌آورد. ساسان شکوربان بر آن بوده از آموزه‌ها و داشته‌های نمایشی و فرهنگی خویشن در اجرای نمایش بهره‌مند شود. در نهایت هم مخاطب را نسبت به چنین نمایشی برانگیخته و هوشیار نگه دارد که راه و رسم تئاتر کارکردن هم همین است و برای این منظور از کالبد روحوضی بهره می‌برد اما تمام عیار نیست؛ آنچه روحوضی باید باشد و این بخشی از تکنیک‌های روحوضی است. بنابراین آن را در آمیزش با تکنیک‌های تئاتر غربی به سمت و سویی می‌برد که در نهایت نمایش شکل بگیرد که این هم اشتباه نیست اما آنچه باید بشود هم نیست. شاید روحوضی محض بهتر

می‌توانست این اجرا را زیباتر جلوه دهد اما می‌دانیم که درک و اجرای روحوضی هم شناخت و نوش و توان ویژه‌تری می‌خواهد که نباید هم خیلی خرده گرفت چون امکان آموزش و انتقالش به کارگردانان مادر سراسر ایران فراهم نیست و حالا هر شخصی از ظن خود شود بار آن و به میزان درک و توان از آن بهره‌مند می‌شوند در شاماران نیز بخشی از آن وجود دارد و بخشی دیگر که به لحاظ تصویرسازی کمک‌حال نمایش می‌شود، همانا آیین‌های بومی مانند عروسی در بهبهان است که لحظات شادی را در پایان نمایش موجب می‌شود. شاید بازیگر نقش سیاه واقف بر این نقش و شیوه بازی نباشد که نیست، چون او فقط یک بازیگر تعلیم یافته برای تئاتر است که حالا دارد در نقش سیاه بازی می‌کند بی‌آن‌که بدن و بیان لازم را برای هم‌آوردی این نقش داشته باشد و این خود زمینه افت جاری در کل اجرا را فراهم می‌کند اما از آن سو نیز بازیگران مسیر درستی را به لحاظ بازی می‌روند، چون دارند تئاتر بازی می‌کنند و این دوگانگی و حد انتظارات است که ما را نسبت به ماحصل کلی اجرا دچار شک و تردید می‌کند. در نهایت ساسان شکوریان در آمیزش افسانه و روحوضی یک فضای به نسبت جادویی را می‌آفریند که بیانگر یک اجرای تاثیرگذار است و چه‌بسا این خود یک حرکت است. برای آفرینش‌های پس از این‌که آورده‌های بهتری را به فضای تئاتر ملی ما بیفزاید.

نماهنگ

نمایش منتخب

دانشجویی جشنواره فجر

روی صحنه

نمایش «بیرون پشت در» به نویسندگی محمد رحمانیان ثابت و کارگردانی پرهام خاکزاد با تهیه‌کنندگی سجاد افشاریان، روزهای پایانی اردیبهشت در مجموعه تئاتر شهر روی صحنه خواهد رفت.

این نمایش در بخش دانشجویی چهل و دومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر حضور داشت و جایزه ویژه هیات‌داوران و تندیس بازیگری مرد را دریافت کرد. خاکزاد پیش از این در نمایش‌های بک تو بک، تنهایی تن‌هایی و طن‌هایی، هر کسی با روز می‌میرد یا شب، من شبانه‌روز، خواب‌کشی، مختلفیم و... نیز حضور داشته است.

